KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESAFGØRELSE (EU) 2020/1500

af 28. juli 2020

om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU på kontrakter om aktiviteter i forbindelse med produktion og engrossalg af elektricitet i Litauen

(meddelt under nummer C(2020) 5031)

(Kun den litauiske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF ([1]), særlig artikel 35, stk. 3,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, og

ud fra følgende betragtninger:

1. BAGGRUND

(1) Den 8. april 2019 indgav Lietuvos energija UAB (»ansøgeren«) en anmodning til Kommissionen i henhold til artikel 35, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU (»anmodningen«).

(2) Anmodningen vedrører elproduktion og engrosaktiviteter, som ikke er reguleret af den nationale myndighed ([2]). I sin e-mail af 18. juni 2019 bekræftede ansøgeren, at handel med udligningsstrøm, reguleringsstrøm, tilvejebringelse af reservekapacitet og udførelse af offentlige tjenester ikke er omfattet af anmodningen.

(3) Anmodningen var ikke ledsaget af en begrundet og dokumenteret afgørelse, der er truffet af en uafhængig national myndighed, som er kompetent med hensyn til de pågældende aktiviteter, hvori betingelserne for at anvende artikel 34, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU på den pågældende aktivitet analyseres grundigt, jf. samme artikels stk. 2 og 3. I overensstemmelse med punkt 1 i bilag IV til direktiv 2014/25/EU skal Kommissionen derfor vedtage en gennemførelsesretsakt om anmodningen inden for 105 arbejdsdage. Den oprindelige frist blev stillet i bero i overensstemmelse med punkt 2 i bilag IV til direktiv 2014/25/EU. Fristen, som er aftalt mellem ansøgeren og Kommissionen for vedtagelse af gennemførelsesretsakten, udløber den 31. juli 2020.

(4) I overensstemmelse med artikel 35, stk. 2, i direktiv 2014/25/EU underrettede Kommissionen de litauiske myndigheder om anmodningen og udbad sig yderligere oplysninger den 14. maj 2019 og den 24. maj 2019. De litauiske myndigheder svarede den 18. september og 23. september 2019. Kommissionen anmodede om yderligere oplysninger den 7. oktober 2019, den 30. januar og den 17. marts 2020, og de litauiske myndigheder svarede den 22. januar, den 5. marts og den 19. marts 2020. I forbindelse med høringen af Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler fremsendte de litauiske myndigheder yderligere oplysninger den 9. juli 2020.

(5) Kommissionen anmodede ansøgeren om yderligere oplysninger den 3. maj, den 27. maj og den 14. juni 2019, og ansøgerens svar blev modtaget den 17. maj 2019, den 12. juni og den 18. juni 2019.

2. RETLIG RAMME

(6) Direktiv 2014/25/EU finder anvendelse på tildeling af kontrakter vedrørende bl.a. produktion og engrossalg af elektricitet, medmindre denne aktivitet er blevet undtaget i henhold til artikel 34 i nævnte direktiv. Direktiv 2014/25/EU finder ikke anvendelse på visse former for denne aktivitet, når de ikke anses for at være relevante aktiviteter i henhold til direktivets artikel 9, stk. 2.

([1]) EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243.

([2]) Sådanne aktiviteter kan være omfattet af EU-lovgivning og national lovgivning, som giver fri adgang til markedet, jf. afsnit 3.1 i denne afgørelse.

(7) I henhold til artikel 34 og 35 i direktiv 2014/25/EU er kontrakter, der indgås med henblik på at muliggøre gennemførelse af en af de aktiviteter, som direktivet finder anvendelse på, efter anmodning fra en medlemsstat eller en ordregivende enhed, ikke omfattet af direktivet. Denne undtagelse kan indrømmes, hvis aktiviteten i den medlemsstat, hvor aktiviteten udøves, er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri. Om en aktivitet er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, afgøres på grundlag af objektive kriterier under hensyntagen til den pågældende sektors særlige kendetegn.

3. **VURDERING**

3.1. **Fri adgang til markedet**

(8) Adgangen til et marked betragtes som fri, hvis den pågældende medlemsstat har gennemført og anvender den relevante EU-lovgivning om åbning af en given sektor eller en del heraf. Denne lovgivning er anført i bilag III til direktiv 2014/25/EU, som for så vidt angår elsektoren omfatter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF ([3]).

(9) Som bekræftet af ansøgeren, og på baggrund af de oplysninger, som Kommissionen har til rådighed, har Litauen gennemført ([4]) og anvender direktiv 2009/72/EF. Adgangen til det relevante marked betragtes derfor som værende fri, jf. artikel 34, stk. 3, i direktiv 2014/25/EU.

3.2. **Direkte eksponering for konkurrence**

(10) Om en aktivitet er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, bør bedømmes på baggrund af forskellige indikatorer, hvoraf ingen er afgørende i sig selv. Hvad angår de markeder, der er omfattet af denne afgørelse, er hovedaktørernes markedsandel på et givet marked et af de kriterier, som bør tages i betragtning. I lyset af de pågældende markeders kendetegn bør der også tages hensyn til yderligere kriterier.

(11) Denne afgørelse indskrænker ikke anvendelsen af konkurrencereglerne statsstøttereglerne og andre områder af EU-retten. Navnlig er de kriterier og den metode, der anvendes til at vurdere, om en aktivitet er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår i henhold til artikel 34 i direktiv 2014/25/EU, ikke nødvendigvis identiske med dem, der anvendes til at foretage en vurdering i henhold til artikel 101 eller 102 i TEUF eller Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 ([5]), som bekræftet af Retten ([6]).

(12) Formålet med denne afgørelse er at fastslå, om de aktiviteter, der er omfattet af anmodningen, er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, på markeder, hvortil adgangen er fri, jf. artikel 34 i direktiv 2014/25/EU. Dette vil sikre, at udbud med henblik på udøvelse af de pågældende aktiviteter vil blive gennemført på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde på grundlag af kriterier, der gør det muligt for køberne at finde den løsning, der samlet set er den økonomisk mest fordelagtige, når der ikke er nogen disciplin, der følger af de detaljerede udbudsregler, der er fastsat i direktiv 2014/25/EU.

3.2.1 *Definition af produktmarkedet*

(13) Anmodningen vedrører elektricitetsproduktion og engrossalg heraf.

(14) I sin afgørelse i sag COMP M.4110 E.ON — ENDESA ([7]) identificerede Kommissionen følgende relevante produktmarkeder i elektricitetssektoren: produktion og engrossalg transmission distribution og detailsalg. Selv om nogle af disse markeder yderligere kan opdeles i underkategorier, har Kommissionens tidligere praksis ([8]) været at afvise en sondring mellem et elproduktionsmarked og et engrossalgsmarked, idet produktion blot er det første led i værdikæden, mens de producerede elektricitetsmængder sælges på engrossalgsmarkedet.

([3]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55).

([4]) National gennemførelsesretsakt: Lietuvos Respublikos Elektros Energetikos įstatymas, 2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1881.

([5]) Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (»EF-fusionsforordningen«) (EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1).

([6]) Dom af 27. april 2016, Österreichische Post AG mod Kommissionen, T-463/14, ECLI:EU:T:2016:243, præmis 28.

([7]) Sag COMP M. nr. 4110 E.ON — ENDESA af 25.4.2006, præmis 10 og 11.

([8]) Sag COMP/M. nr. 3696 — E.ON — MOL af 21.1.2005, præmis 223, sag COMP/M. nr. 5467 — RWE — ESSENT af 23.6.2009, præmis 23.

(15) I 2012 vedtog Kommissionen gennemførelsesafgørelse 2012/218/EU ([9]) og gennemførelsesafgørelse 2012/539/EU ([10]) for henholdsvis det tyske og det italienske elektricitetsmarked. For Tysklands vedkommende fandt Kommissionen, at produktion og markedsføring af elektricitet reguleret ved lov om vedvarende energikilder ikke er en del af markedet for produktion og første salg af elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder, fordi elektricitet fra vedvarende energikilder normalt ikke sælges direkte på engrosmarkedet, men først købes af transmissionsnetoperatørerne til en lovbestemt afregningssats. Tilsvarende fandt Kommissionen for Italiens vedkommende, at markedet for produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra vedvarende kilder er adskilt fra markedet for produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet fra konventionelle kilder, fordi salget af elektricitet fra vedvarende energikilder, som er underlagt mekanismerne Comitato Interministeriale Prezzi del 29 aprile 1992 (CIP6) og indfødningstariffer, hovedsagelig finder sted via energioperatøren. Kommissionens væsentligste begrundelse for at foretage en sådan sondring er primært, at producenter af vedvarende energi sælger deres produktion til en ikkemarkedsmæssig enhed, som er transmissionssystemoperatøren i Tyskland og Gestore dei Servizi Energetici i Italien. Derudover blev følgende taget i betragtning i de to fortilfælde: indfødningsprioritet for vedvarende energi og en lovbestemt afregningssats. Kommissionen konkluderede, at i Tyskland og Italien var vedvarende produktion og første salg derfor ikke udsat for markedskræfterne.

(16) I 2017 vedtog Kommissionen gennemførelsesafgørelse (EU) 2018/71 ([11]) vedrørende det nederlandske elektricitetsmarked. For Nederlandenes vedkommende fandt Kommissionen, at der ikke var behov for at definere særskilte markeder for elektricitet afhængig af kilden. De vigtigste forskelle fra gennemførelsesafgørelse 2012/218/EU og 2012/539/EU vedrørende Tyskland og Italien var følgende: den omstændighed, at elektricitet fra vedvarende energikilder blev solgt direkte på engrosmarkedet og ikke til en ikkemarkedsmæssig enhed, manglende indfødningsprioritet for elektricitet fra vedvarende energikilder, den omstændighed, at den lovbestemte afregningssats for elektricitet fra vedvarende energikilder består af en præmie for indfødning (i modsætning til en fast sats som i gennemførelsesafgørelse 2012/218/EU og 2012/539/EU i forhold til Tyskland og Italien) og det forhold, at tilskud til vedvarende energi var genstand for en udbudsprocedure ved starten, hvor forskellige teknologier konkurrerede om et forud fastsat beløb.

(17) I lyset af gennemførelsesafgørelse 2012/218/EU, 2012/539/EU og (EU) 2018/71 er det nødvendigt på grundlag af de samme kriterier at undersøge relevansen af en sondring mellem elektricitet fremstillet ud fra vedvarende energikilder og elektricitet produceret ud fra konventionelle kilder.

(18) I sit svar af 18. september 2019 på Kommissionens anmodning om oplysninger af 14. maj 2019 meddelte de litauiske myndigheder, at der for tiden findes tre støtteordninger for elektricitet fra vedvarende energikilder.

(19) Den **første støtteordning** finder anvendelse på producenter, der fremstiller elektricitet ud fra vedvarende energikilder, som havde ret til at være omfattet af ordningens incitamenter mellem den 1. januar 2002 og den 23. maj 2011. Hovedelementerne i den første ordning er: obligatorisk køb af elektricitet fra vedvarende energikilder af et selskab udpeget af energiministeriet eller distributionsnettet, prioriteret indfødning godtgørelse til en fast sats, der fastsættes af energitilsynsmyndigheden, fritagelse fra udligningsansvar og kompensation til producenten for omkostningerne ved tilslutning til nettet. Afhængig af anlæggets kapacitet er den første ordning underlagt en udbudsprocedure vedrørende byggetilladelser.

(20) Den installerede kapacitet, der kunne drage fordel af det incitament, der blev ydet under den første støtteordning, var på 237 MW, og incitamentsordningen gjaldt frem til udgangen af 2020, eller, hvis perioden mellem udstedelsen af produktionstilladelsen og 2020 var kortere end 12 år, i 12 år efter udstedelsen af produktionstilladelsen.

(21) Den **anden støtteordning** gælder for producenter, der fremstiller elektricitet ud fra vedvarende energikilder, og som kunne benytte incitamentsordningen mellem den 24. maj 2011 og den 30. april 2019. Hovedelementerne i den anden ordning er: obligatorisk køb af elektricitet fra vedvarende energikilder af et selskab udpeget af energiministeriet eller distributionsnettet prioriteret indfødning godtgørelse til en fast sats, som fastsættes efter et udbud eller af energimyndigheden fritagelse fra udligningsansvar og kompensation til producenten for omkostningerne ved tilslutning til nettet.

([9]) Gennemførelsesafgørelse 2012/218/EU af 24. april 2012 om produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder i Tyskland (EUT L 114 af 26.4.2012, s. 21).

([10]) Gennemførelsesafgørelse 2012/539/EU af 26. september 2012 om produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder i Italiens makrozone nord og makrozone syd (EUT L 271 af 5.10.2012, s. 4).

([11]) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2018/71 af 12. december 2017 om undtagelse af produktion og engrossalg af elektricitet i Nederlandene fra anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 12 af 17.1.2018, s. 53).

(22) Afhængig af anlæggets kapacitet fastsættes støtten i henhold til den anden støtteordning efter en udbudsprocedure.

(23) Den installerede kapacitet, der kan udnytte ordningen, er på 464 MW, og incitamentsperioden gælder i 12 år fra datoen for udstedelse af produktionstilladelsen, og betalingerne vil fortsætte indtil 2029.

(24) Den **tredje støtteordning** blev godkendt af Kommissionen ([12]) og trådte i kraft den 1. maj 2019. Hovedelementerne i den tredje ordning er: prioriteret indfødning godtgørelsen er baseret på en overpris, der er fastsat efter en udbudsprocedure (der sker ingen betaling ved nulpris eller negativ pris i seks timer eller mere, der sker ingen betaling for de mængder, der produceres ud over den elproduktion, der er tildelt ved udbud) fritagelse for udligningsansvar for anlæg med en kapacitet på under 500 kW og for pilotprojekter.

(25) Under den tredje støtteordning skal præmiebaseret støtte fastsættes efter en udbudsprocedure for alle typer anlæg uden sondring baseret på størrelse og teknologi.

(26) Størrelsen af incitamentet under den tredje støtteordning er på ca. 2,9 TWh, og incitamentet gælder i 12 år fra datoen for udstedelse af produktionstilladelsen.

(27) Ifølge ansøgeren svarer den tredje støtteordning for elektricitet fra vedvarende energikilder i Litauen til de tilsvarende foranstaltninger, der er indført i Nederlandene. Dette vil derfor berettige, at man definerer et produktmarked, der omfatter elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder og vedvarende energikilder. Kommissionen bemærker imidlertid, at den tredje ordning først er blevet indført for nylig.

(28) Ifølge de litauiske myndigheder bør produktion og engrossalg defineres som et fælles marked uanset elektricitetskilden. Alternativt foreslår de litauiske myndigheder følgende afgrænsning, hvis der skal fastsættes to markeder: Et marked for elektricitet fra konventionelle kilder og fra vedvarende energikilder med undtagelse af elektricitet fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning, og et marked for elektricitet fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning.

(29) Den elektricitet, der produceres under den tredje ordning, modtager præmiebaseret støtte, der er fastlagt ved en udbudsprocedure, for alle typer anlæg uden differentiering baseret på størrelse og teknologi. Støtteperioden er 12 år. Støttemodtagerne modtager en maksimumspræmie, der fastsættes som forskellen mellem en maksimumspris (prisen på den mest omkostningseffektive vedvarende elektricitetsteknologi i Litauen — landbaseret vindkraft) og en referencepris. I april 2019 fastslog Kommissionen ved afgørelse C(2019) 3122 ([13]), at den finansielle støtte til ordningen var forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF.

(30) Den elektricitet, der produceres under den tredje ordning, modtager præmiebaseret støtte, der er fastlagt efter en udbudsprocedure. Dette adskiller sig væsentligt fra situationen for elektricitet produceret fra vedvarende energikilder, som modtager en lovbestemt betaling uafhængigt af markedsvilkårene.

(31) Under hensyntagen til ovennævnte særlige forhold på det litauiske elmarked defineres det relevante produktmarked med henblik på en evaluering af betingelserne i artikel 34, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU, og med forbehold af konkurrencereglerne og statsstøttereglerne som markedet for produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder og elektricitet fra vedvarende energikilder, bortset fra elektricitet fremstillet ud fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning.

(32) For så vidt angår den første og den anden støtteordning, er elproducenterne under begge ordninger omfattet af en fast sats for den elektricitet, de producerer, uafhængigt af markedsforholdene.

(33) De er fritaget for udligningsansvar: Det er transmissions- eller distributionsnetoperatøren, der forvalter udligningen, afhængigt af hvilket net producenten er tilsluttet.

(34) De har modtaget kompensation for omkostningerne ved tilslutning af elproduktionsanlæg. Når producenternes faciliteter var tilsluttet elnettet, fik de godtgjort en del af elektricitetsnetværksoperatørens tilslutningsomkostninger.

([12]) Statsstøttesag SA.50199 (2019/N) af 23. april 2019 om Litauens støtte til kraftværker, der fremstiller elektricitet ud fra vedvarende energikilder.

([13]) [Kommissionens afgørelse C(2019) 3122 af ... april 2020 om Litauens støtte til kraftværker, der producerer elektricitet fra vedvarende energikilder.?]

(35) De har ret til obligatorisk opkøb af den producerede elektricitet. Producenterne kan sælge deres elektricitet på markedet, men hvis de vælger ikke at gøre det, har de ret til at sælge al den elektricitet, der produceres og leveres til nettet, til det udpegede selskab, når elproduktionsfaciliteterne er tilsluttet transmissionsnettet, eller til en distributionssystemoperatør, der betjener flere end 100 000 brugere, hvis producenternes elproduktionsanlæg er tilsluttet distributionsnettet.

(36) De er omfattet af indfødningsprioritet. Under den prioriterede rettighed skal elektricitetsnetværksoperatøren acceptere, overdrage eller distribuere — til gennemsigtige, ikkediskriminerende satser — al den elektricitet, der udbydes af producenten, og producenten sikres denne prioriterede ret frem for andre producenter af elektricitet fra ikkevedvarende energikilder.

(37) Elektricitet fremstillet ud fra vedvarende energikilder, som er omfattet af den første og anden støtteordning, udgør derfor et særskilt marked.

3.2.2 *Geografisk markedsdefinition*

(38) I 2012 gik Litauen med på NordPool-energibørsen, og de litauiske elproducenter konkurrerede således om at sælge deres elektricitet til leverandører på markedet. I 2013 var det litauiske elektricitetssystem allerede forbundet med andre medlemsstaters systemer som Letland og fra december 2015 også Sverige og Polen. Litauen er dog fortsat et enkelt budområde.

(39) Ifølge ansøgeren vedrører anmodningen aktiviteter på Litauens område.

(40) I sine gennemførelsesafgørelser 2012/218/EU og (EU) 2018/71 vedrørende elektricitetsmarkederne var Kommissionen af den opfattelse, at det geografiske marked var nationalt.

(41) Idet der ikke foreligger oplysninger om et andet anvendelsesområde for det geografiske marked, for så vidt angår vurderingen i forbindelse med denne afgørelse og med forbehold af konkurrencelovgivningen og statsstøttereglerne, mener Kommissionen, at det geografiske anvendelsesområde for produktion og engrossalg af el, både for elproduktion fra konventionelle og vedvarende energikilder (omfattet af alle ordninger), er Litauens område.

3.2.3. *Markedsanalyse*

(42) Det er vigtigt at nævne, at ikke alle markedsaktører på det litauiske elproduktions- og engrosmarked er omfattet af reglerne for offentlige udbud. De virksomheder, der ikke er underlagt disse regler, har derfor normalt mulighed for at lægge konkurrencepres på de markedsaktører, der er omfattet af reglerne for offentlige udbud, når de handler på disse markeder. Ifølge de litauiske myndigheder er følgende enheder omfattet af reglerne om offentlige indkøb på de markeder, der er omfattet af anmodningen, bortset fra ansøgeren: UAB Vilniaus energija, AB Panevėžio energija, VšĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla, AB Vilniaus šilumos tinklai, AB Klaipėdos energija og AB Šiaulių energija.

3.2.3.1. Produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder og ud fra vedvarende energikilder undtagen elektricitet produceret ud fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning

(43) I sine gennemførelsesafgørelser 2012/218/EU og 2012/539/EU fandt Kommissionen, at med hensyn til produktion og engrossalg er den kumulerede markedsandel for de tre største virksomheder relevant. Da ikke alle markedsaktører er underlagt reglerne for offentlige udbud, fokuserer analysen på markedsposition og konkurrencemæssige begrænsninger for de individuelle markedsdeltagere, der er omfattet af reglerne for offentlige udbud. Andre former for koncentrationer kan også anses for at være relevante.

(44) På det litauiske elproduktionsmarked er ansøgeren ifølge de litauiske myndigheders svar af 5. marts 2020 på Kommissionens anmodning om oplysninger af 30. januar 2020 den største markedsaktør, og dens markedsandel har svinget i perioden 2015-2019 mellem en højeste andel på 60,8 % i 2018 og en mindste andel på 53,9 % i 2019. Den næststørste markedsaktør er AB ACHEMA, som formåede at øge sine markedsandele i samme periode fra 10,3 % i 2015 til 23 % i 2019. De næste to større markedsaktører har markedsandele på mellem 5 % og 10 % hver. Kommissionen bemærker, at ud over sagsøgeren er de øvrige store aktive markedsaktører ikke omfattet af reglerne om offentlige indkøb. UAB Vilniaus Energija er omfattet af reglerne om offentlige indkøb, men siden 2016 er selskabet ikke længere aktivt på det relevante marked.

(45) Det fremgår af den nationale lovgivning, at engrosmarkedet for elektricitet består af handel på elbørsen, bilaterale aftaler og handel med udlignings- og reguleringsstrøm.

(46) I henhold til tabel 14 i ansøgerens svar af 17. maj 2019 på Kommissionens anmodning om oplysninger af 3. maj 2019 handles mere end 75 % af den samlede mængde elektricitet, der handles i Litauen, via NordPool-elbørsen. Nord Pool er den største europæiske elbørs. Nord Pool leverer energihandel i hele Europa. Nord Pool tilbyder day-ahead- og intraday-handel, clearing og afregning, data og overholdelse samt konsulenttjenester. Nord Pool driver elektricitetsbørser i Norge, Danmark, Sverige, Finland, Estland, Letland, Litauen, Tyskland, Nederlandene, Belgien, Østrig, Luxembourg, Frankrig og Det Forenede Kongerige. I 2019 havde Nord Pool en samlet omsætning på 494 TWh, hvilket svarer til mere end 90 % af det samlede energiforbrug i det nordiske og baltiske marked.

(47) Engrosmarkedets likviditet er en relevant indikator for konkurrencen, da tilstrækkelige mængder af de relevante engrosprodukter på både udbuds- og efterspørgselssiden (f.eks. grundlast, spidsbelastning, timeblokke for forskellige tidsrammer) giver handlende og leverandører mulighed for køb og risikoafdækning.

(48) Graden af likviditet på NordPool-engrosmarkedet underbygger den konklusion, at ordregivere, der opererer på det litauiske marked for produktion og engrossalg, er undergivet almindelige konkurrencevilkår.

(49) Sammenkoblingskapaciteten er tilstrækkelig til at muliggøre en betydelig import eller eksport til eller fra Litauen. Desuden er Litauen en del af NordPool-energibørsen, hvor en række elproducenter fra de deltagende lande (Norge, Sverige, Finland, Danmark, Estland, Letland og Litauen) konkurrerer. En betydelig del af den litauiske elimport kommer fra Rusland og Hviderusland.

(50) En forøgelse af sammenkoblingskapaciteten mellem Litauen og andre lande har sandsynligvis haft en gunstig indvirkning på konkurrencen på det litauiske marked for elproduktion.

(51) I henhold til anmodningen tegnede importen sig for 80 % af Litauens efterspørgsel efter elektricitet i 2018. Nettoimporten steg fra 7208 TWh i 2015 til 9632 TWh i 2018, mens mængden af elektricitet, der produceres i Litauen, er faldet fra 4598 TWh til 3220 TWh. Ansøgeren forklarer, at selv om den samlede installerede kapacitet i Litauen vil være tilstrækkelig til at dække efterspørgslen, er den importerede elektricitet billigere end den, der produceres lokalt. Som følge heraf blev nogle af landets anlæg lukket ned og fungerer nu som reservekapacitet.

(52) Omfanget af importen til det litauiske marked fører til den konklusion, at ordregivere, der opererer på det litauiske marked for produktion af elektricitet ud fra konventionelle og vedvarende energikilder, undtagen elektricitet produceret ud fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning, er undergivet almindelige konkurrencevilkår.

3.2.3.2. Produktion og engrossalg af elektricitet ud fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning

(53) På grundlag af kendetegnene ved støtteordningerne bemærker Kommissionen, at den første og den anden støtteordning har træk til fælles med de ordninger, der er analyseret i gennemførelsesafgørelse 2012/218/EU og 2012/539/EU Italiens og Tysklands vedkommende. I begge tilfælde identificerede Kommissionen særligt vigtige kendetegn. For det første har elproduktion fra vedvarende energikilder prioriteret forbindelse til nettet og har forrang frem for konventionel elektricitet ved indfødning til elnettet, hvilket betyder, at den er praktisk taget uafhængig af efterspørgslen. For det andet er produktionen og indfødningen fuldstændig uafhængig af priserne, da producenter af el fra vedvarende kilder har ret til en lovbestemt betaling.

(54) I betragtning af lighedspunkterne mellem den første og den anden ordning i Litauen og elproduktion fra vedvarende energikilder, der er analyseret i afgørelserne fra 2012, konkluderer Kommissionen, at disse aktiviteter ikke er undergivet almindelige konkurrencevilkår.

4. **KONKLUSIONER**

(55) I lyset af ovennævnte faktorer bør betingelsen om, at den pågældende aktivitet skal være direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, jf. artikel 34 i direktiv 2014/25/EU, anses for at være opfyldt for så vidt angår produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder og ud fra vedvarende energikilder, undtagen elektricitet fremstillet ud fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning i Litauen.

(56) Da betingelsen om fri adgang til markedet desuden anses for at være opfyldt, bør direktiv 2014/25/EU ikke finde anvendelse, når ordregivere indgår kontrakter, der har til formål at muliggøre produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder og ud fra vedvarende energikilder, bortset fra elektricitet produceret ud fra vedvarende energikilder, som er omfattet af den første og anden støtteordning, der skal gennemføres i Litauen, eller når de afholder projektkonkurrencer med henblik på udøvelsen af en sådan aktivitet i det pågældende geografiske område.

(57) I lyset af ovennævnte faktorer bør betingelsen om, at den pågældende aktivitet skal være direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, jf. artikel 34 i direktiv 2014/25/EU, anses for at være opfyldt for så vidt angår produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning i Litauen. Direktiv 2014/25/EU bør derfor fortsat finde anvendelse, når ordregivere indgår kontrakter, der har til formål at muliggøre udøvelse af denne aktivitet i Litauen, og når de afholder projektkonkurrencer med henblik på udøvelsen af en sådan aktivitet i det pågældende geografiske område.

(58) Da produktionen af elektricitet fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning, fortsat bør være omfattet af direktiv 2014/25/EU, skal det erindres, at indkøbskontrakter, der omfatter flere aktiviteter, skal behandles i overensstemmelse med artikel 6 i nævnte direktiv. Det betyder, at når en ordregivende enhed deltager i »blandede« udbudskontrakter, dvs. indkøb, der anvendes til at understøtte udførelsen af de to aktiviteter, der er undtaget fra anvendelsen af direktiv 2014/25/EU, og aktiviteter, der ikke er undtaget herfra, skal der tages hensyn til de aktiviteter, som kontrakten først og fremmest tager sigte på. I tilfælde af sådanne blandede udbudskontrakter, hvor formålet primært er at støtte aktiviteter, der ikke er undtaget, skal bestemmelserne i direktiv 2014/25/EU anvendes. Hvis det er objektivt umuligt at fastslå, hvilken aktivitet kontrakten principielt er rettet mod, tildeles kontrakten i overensstemmelse med reglerne i artikel 6, stk. 3, i direktiv 2014/25/EU.

(59) Det skal erindres, at artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU ([14]) om tildeling af koncessionskontrakter indeholder en undtagelse fra direktivets anvendelse for koncessioner, som tildeles af ordregivende enheder, hvis det i medfør af artikel 35 i direktiv 2014/25/EU er fastlagt, at aktiviteten er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår i den medlemsstat, hvor koncessionen skal gennemføres i overensstemmelse med artikel 34 i samme direktiv. Eftersom man konkluderede, at produktion og engrossalg af elektricitet fra konventionelle kilder og fra vedvarende energikilder, undtagen elektricitet fremstillet ud fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning, er undergivet konkurrencevilkår, vil koncessionsaftaler, der har til formål at muliggøre udførelsen af disse aktiviteter i Litauen, blive udelukket fra anvendelsesområdet for direktiv 2014/23/EU.

(60) Denne afgørelse bygger på de retlige og faktiske forhold fra september 2019 til februar 2020, som de fremgår af de oplysninger, som er indgivet af ansøgeren, de litauiske myndigheder og de offentligt tilgængelige oplysninger. Den kan revideres, hvis betingelserne for anvendelse af artikel 34 i direktiv 2014/25/EU ikke længere er opfyldt som følge af betydelige ændringer i den retlige eller faktiske situation —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Direktiv 2014/25/EU finder ikke anvendelse på kontrakter, der indgås af ordregivere, og som har til formål at muliggøre produktion og engrossalg af elektricitet fremstillet ud fra konventionelle kilder og ud fra vedvarende energikilder, undtagen produktion og engrossalg af elektricitet fra vedvarende energikilder, der er omfattet af den første og anden støtteordning, og som skal udføres i Litauen.

Artikel 2

Direktiv 2014/25/EU finder fortsat anvendelse på kontrakter, der indgås af ordregivere, og som har til formål at muliggøre produktion og engrossalg af elektricitet fra vedvarende energikilder, som er omfattet af den første og anden støtteordning i Litauen.

([14]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1).

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Republikken Litauen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 28. juli 2020.

På Kommissionens vegne
Thierry BRETON
Medlem af Kommissionen